

Regionalne i tradycyjne produkty wysokiej jakości w WPR. Europejskie i polskie systemy jakości żywności.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Projekt opracowany przez Fundację Rolniczej Różnorodności Biologicznej AgriNatura. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Produkty regionalne (i tradycyjne) - geneza

Głównymi inicjatorami wprowadzenia w Europie przepisów chroniących produkty regionalne byli Francuzi.

Doprowadzili do przyjęcia przez UE systemu, funkcjonującego od ponad osiemdziesięciu lat we Francji (początkowo dla wina).

Od 1992 r. w EWG i od 2006 r. w UE funkcjonuje system ochrony produktów żywnościowych znanego pochodzenia.

Cele wprowadzenia systemu jakości

- 1. Wyróżnienie produktów wysokiej jakości znanego pochodzenia i tradycyjnych wśród innych podobnych produktów.*
- 2. Ochrona produktów wysokiej jakości.*

*Zarejestrowanych jest ponad 1100 produktów z krajów UE.
W systemie uczestniczą kraje spoza UE.*

Produkty regionalne - definicja

Produkty znanego pochodzenia

Czym jest tzw. „znane pochodzenie” ?

Produkty regionalne wysokiej jakości – produkty znanego pochodzenia

***Produkty znanego pochodzenia – produkty
identyfikowalne – produkty, których charakterystyczna jakość
związana jest z regionem i jego cechami, tj.:***

*klimat, gleba, ukształtowanie terenu, tradycje wytwarzania, tradycje
spożywania, fr. **terroir** (używane w terminologii polskiej)*

Produkty regionalne wysokiej jakości - oznakowanie europejskie

Chroniona Nazwa Pochodzenia (ChNP)

bardzo ścisły związek z regionem:

- *wszystkie surowce*
- *wszystkie etapy przetwarzania*

Chronione Oznaczenie Geograficzne (ChOG)

mniej ścisły związek z regionem:

- *przynajmniej 1 etap przetwarzania*

Chronione Oznaczenie Geograficzne rozpowszechnione w Wielkopolsce

data rejestr. | produkt | liczba certyf. 2012 r.

2008 | rogal świętomarciński | 97

2009 | wielk. ser smażony | 4

2009 | andruty kaliskie | 2

Produkty tradycyjne wysokiej jakości - oznakowanie europejskie

W tym przypadku inspiracją był bardzo zdecentralizowany system włoski. Produkt może być uznany za tradycyjny, jeśli wytwarzany jest od co najmniej 30 lat.

*Gwarantowana Tradycyjna
Specjalność (GTS):*

- *szczególny charakter produktu,*
- *tradycyjny metoda wytwarzania,*
- *brak powiązania z konkretnym regionem.*

*Rejestracja w 2009 r.,
1 producent*

Rejestracja europejska

Wniosek o rejestrację unijną grupa producentów składa do MRiRW, które po akceptacji i odczekaniu okresu na sprzeciw krajowy, przesyła go do KE.

Po publikacji wniosku (czasem prośba o wyjaśnienia) i odczekaniu okresu na sprzeciw innych krajów, KE rejestruje produkt.

*Liczba zarejestrowanych produktów krajowych: **36 (+1 oczekujący).***

Produkty regionalne i tradycyjne wysokiej jakości

***ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE)
NR 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r.
w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków
spożywczych:***

- wspólne dla ChNP, ChOG, GTS***
- skrócenie czasu trwania procedur rejestracji***
- wzmocnienie roli grup producentów***

Produkty regionalne i tradycyjne wysokiej jakości - grupa producentów

*O rejestrację produktu występuje
grupa producentów !!!*

„grupa” oznacza dowolne stowarzyszenie, niezależnie od jego formy prawnej, skupiające głównie producentów lub przetwórców, których działalność związana jest z tym samym produktem.

Doświadczenie pokazuje, że lepiej jest (choć nie jest to konieczne) zakładać grupę, która będzie miała osobowość prawną !

Produkty regionalne i tradycyjne wysokiej jakości - grupa producentów

Należy wyraźnie określić i uznać rolę grup.

Grupy odgrywają kluczową rolę w procesie składania wniosku o rejestrację nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności, a także w zmianach specyfikacji i wniosków o cofnięcie rejestracji.

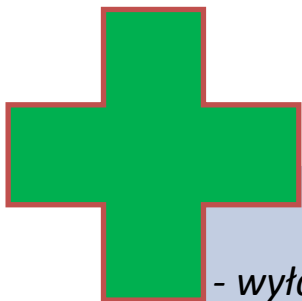
Grupa może także prowadzić działania związane z nadzorem nad realizacją ochrony zarejestrowanych nazw, zgodnością produkcji ze specyfikacją produktu, informowaniem o zarejestrowanej nazwie i jej promocją oraz zasadniczo wszelkie działania, których celem jest podniesienie wartości zarejestrowanych nazw i zwiększenie skuteczności systemów jakości.

Jakie produkty warto rejestrować ? Jakie są konieczne warunki ?

- *Produkty rzeczywiście obecne na rynku*
- *Musi być kilku producentów, którzy chcą się zaangażować we wspólne działanie*
- *Atutem jest potencjał eksportowy*
- *Produkty, których wartość czyli cena wzrośnie dzięki rejestracji*
- *Idealnym rozwiązaniem jest współpraca dużych i małych producentów*

Przed rozpoczęciem działań związanych z rejestracją trzeba się zastanowić: Czy ? Jaki produkt ? Z kim ? Forma grupy ?

Jakie produkty warto rejestrować ? Jakie są konieczne warunki ?

- *wyłączne prawo używania nazwy produktu*
- *renoma*
- *promocja ministerialna, ARR, wojewódzka*
- *ewentualne dopłaty do składek i kosztu certyfikacji*
- *możliwość dofinansowania promocji dla grupy producentów*

- *skomplikowana procedura przygotowania wniosku*
- *długi czas oczekiwania*
- *konieczność współpracy z członkami grupy*
- *koszt certyfikacji oraz uciążliwość dodatkowych kontroli*
- *papierologia związana z dofinansowaniem ARiMR (tylko producenci rolni)*
- *nikłe dotychczas dofinansowanie unijne*

Jakie produkty warto rejestrować - przykłady?

Przykładowe produkty z Wielkopolski:

- ***szparagi*** ze względu na eksport, ale i cenę na krajowym rynku !
- ***mięso świni złotnickiej pstrej*** i wyroby na bazie tego mięsa
- ***wędliny z Wielkopolski*** np. *kiełbasa biała wielkopolska parzona (LPT)*

Hodowcy, Przetwórcy i Handlowcy Branży Mięsnej spotkali się w Poznaniu w marcu 2013 r. żeby certyfikować wędliny, a zatem ...

Krajowe systemy jakości żywności

Aktualnie funkcjonują 4 krajowe systemy jakości żywności:

1. „Jakość Tradycja”

2. Quality Meat Program (QMP)

3. Pork Quality System (PQS)

4. QAFP (Quality Assurance for Food Products)

„Jakość Tradycja”

„Jakość Tradycja” – pierwszy krajowy system jakości żywności – co najmniej 50 letnia tradycja wytwarzania produktu.

Znak „Jakość Tradycja” jest wspólnym znakiem towarowym gwarancyjnym.

Określona, sprawdzana i przestrzegana receptura.

www.produktyregionalne.pl

Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego oraz Związek Województw RP „Jakość Tradycja”

Sposób przygotowania wniosku zbliżony do procedur unijnych.

Ochrona certyfikowanych produktów bez wyłączności nazwy.

Oddzielny znak graficzny dla każdego województwa.

Rejestracja unijna i krajowa

Wniosek o rejestrację unijną grupa producentów składa do MRiRW, które po akceptacji przesyła do KE
Liczba zarejestrowanych produktów:
36 (+1 oczekujący)

Wniosek o rejestrację w krajowym systemie jakości producent składa do PIPRIŁ, a decyzję wydaje Kapituła Znaku

*Liczba zarejestrowanych produktów: **ponad 70***

Krajowe systemy jakości żywności

Quality Meat Program (QMP)

Pierwszy w Polsce system gwarantowania jakości mięsa wołowego.

Właścicielem QMP jest Polskie Zrzeszenie Bydła Mięsnego
www.systemqmp.pl

Krajowe systemy jakości żywności

Quality Meat Program (QMP)

- *Ok. 600 sztuk zwierząt hodowanych w systemie QMP*
- *4 wytyczne:*
  - *warunki hodowli bydła*
  - *pasze*
  - *warunki transportu*
  - *ubojnia – 3 lokalizacje mazowieckie, warmińsko-mazurskie, 2 ubojnie czynne*

Krajowe systemy jakości żywności

Pork Quality System (PQS)

Został opracowany przez Polski Związek Hodowców Trzody Chlewnej „POLSUS” oraz Związek “Polskie Mięso” w celu wytwarzania wysokiej jakości mięsa wieprzowego o niskiej zawartości tłuszczu, przy zachowaniu parametrów mięsa.

Krajowe systemy jakości żywności

Pork Quality System (PQS)

- Certyfikacji poddają się rolnicy, zakłady mięsne (ubojnie, przetwórnice) i dystrybutorzy.*
- 30 podmiotów posiada certyfikat, w tym zakłady mięsne i dystrybutorzy: ZM Zakrzewscy, ZM Olewnik i Olewnik-bis, Centrum Mięsne Makton, ZM Mróz, Prime Food, Sobsmak. W trakcie certyfikacji jest dystrybutor do sieci HoReCa - Janex.*

Krajowe systemy jakości żywności

QAFP (Quality Assurance for Food Products)

Został opracowany z inicjatywy Unii Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego – przedsiębiorstwa branży mięsnej, ale system multiproduktowy, wzbogacony o normy jakości dla różnych grup produktów.

www.qafp.pl

Krajowe systemy jakości żywności

QAFP (Quality Assurance for Food Products)

- *Kulinarne mięso wieprzowe*
- *Kulinarne mięso z piersi indyka*
- *Wędliny*
- -----
- *Hodowca*
- *Producent*
- *Dystrybutor*

Krajowe systemy jakości żywności

1. *Quality Meat Program (QMP)*

2. *Pork Quality System (PQS)*

3. *QAFP (Quality Assurance for Food Products)*

Dziękuję za uwagę !

Dwór Myśliwski Ustronie 24.04.2013

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Projekt opracowany przez Fundację Rolniczej Różnorodności Biologicznej AgriNatura

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach

Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 -

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zofia Winawer, Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego